

หัวข้อวิจัย	การศึกษารวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อผู้วิจัย	อาจารย์ ดร.กริช ภัทรภาคิน และอาจารย์ณัฐวัฒน์ ฐิตวัฒน์
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ปีที่ทำเสร็จ	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 3 คน 2) ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 18 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 10 คน 4) ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 29 คน และ 5) ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาและนักวิชาการอิสระ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับศึกษารวบรวมข้อมูลบริบทของชุมชน 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับศึกษารวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 3) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี 41 ผลิตภัณฑ์/ผลงาน ของผู้ทรงภูมิปัญญา 29 คน แบ่งเป็น 4 สาขา คือ 1) คหกรรม ได้แก่ อาหาร ขนม และเครื่องดื่ม 2) สาขาศิลปกรรม ได้แก่ หัตถกรรมและงานประดิษฐ์ 3) สาขาสาธารณสุข ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรธรรมชาติ และ 4) สาขาการเกษตรกรรม ภูมิปัญญาแต่ละผลิตภัณฑ์/ผลงาน มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา 2) กระบวนการเรียนรู้สั่งสมประสบการณ์ 3) การถ่ายทอดประสบการณ์/ภูมิปัญญา 4) ลักษณะผลิตภัณฑ์/ผลงาน และขั้นตอนการผลิต/การดำเนินการ

2. แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ แบ่งเป็น 5 ด้านหลัก คือ 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอดภูมิปัญญา 4) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และ 4) ด้านงบประมาณสนับสนุนและการบริหารจัดการ

Research Title: Data Gathering and Fact Finding about Indigenous Knowledge as well as Creating Guidelines for Developing Participatory Learning Centers for Communities of Muang Samutprakarn

Researchers: Dr. Kris Phattaraphakin, Ed.D. and Lecturer Nattawat Titawattana

Academic Institute: Dhonburi Rajabhat University

Year: 2018 (B.E.2561)

Abstract

The objectives of this research were: (1) to investigate and gather indigenous knowledge of communities in Muang Samutprakarn and (2) to create guidelines for developing participatory learning centers for communities of Muang Samutprakarn. This research was considered a qualitative participatory research. There were five sample groups in this qualitative participatory research; namely, (1) three indigenous community development officials, (2) eighteen chairpersons of communities, (3) ten school administrators, (4) twenty-nine persons with indigenous knowledge, and (5) ten specialists in indigenous knowledge and education. The three research instruments were employed in this study; namely, (1) a structural interviewing form for collecting information and data concerning the context of Muang Samutprakarn communities, (2) a structural interviewing form for collecting information and data concerning the indigenous knowledge in Muang Samutprakarn communities, and (3) guidelines for focus group discussion concerning some strategies for developing the participatory learning centers. The information and data collected were analysed through the content analysis method and presented in terms of frequency count and percentage. The results and findings indicated that:

1) There were a total of thirty-one indigenous knowledge investigated and gathered which were classified into four groups; namely (1) foods, desserts and drinks agriculture, (2) artworks and handicrafts (3) Thai herbal products and (4) agriculture. Each indigenous knowledge gathered was composed of four parts; namely (1) background of the people with indigenous knowledge, (2) ways of accumulating experiences and skills, (3) ways of transferring and conserving the indigenous knowledge, and (4) the production process.

2) The strategies for developing the participatory learning centers were divided into five aspects; namely, (1) infrastructure and facilities, (2) teaching materials, (3) teaching and learning setting and environment, (4) staff and management, and 5) budget subsidy and management.